

Lech Marchlewski

Muzeum Niepodległości w Warszawie

VIII Kongres Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych

Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych powstał w 1990 roku z przekształcenia dawnego ZBOWiD-u. Określono wtedy, że: „Członkiem zwyczajnym Związku może być obywatel polski, który jako żołnierz walczył o wolność Ojczyzny w polskich i sojuszniczych formacjach wojskowych, uczestniczył w ruchu oporu lub ze względów politycznych, narodowościowych bądź rasowych więziony był w obozie lub więzieniu”. W momencie powołania do życia ZKRPiBWP był potężną, półmilionową armią weteranów – żołnierzy wszystkich frontów i zbrojnej konspiracji, więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych, działających w dziesięciu środowiskach, mających własne Rady Krajowe:

- Żołnierzy Wojska Polskiego,
- Żołnierzy Września 1939 roku,
- Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie,
- Żołnierzy Armii Krajowej,
- Żołnierzy Armii Ludowej,
- Żołnierzy Batalionów Chłopskich,
- Synów Pułku,
- Żołnierzy Polskich Oddziałów Samoobrony,
- Polaków b. Żołnierzy Armii Radzieckiej,
- Więźniów Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych.

Na pierwszym plenarnym posiedzeniu władz naczelnych Związku na prezesa ZG wybrano gen. broni Józefa Kamińskiego. W swoim wystąpieniu prezes podkreślił, że Związek jest organizacją patriotyczną, pozapartyjną i pluralistyczną pod względem politycznym

i światopoglądowym, apelował, aby Prezydium i Zarządy Wojewódzkie Związku udzielały pomocy w działalności środowiskowej na rzecz krzewienia pamięci wspólnych walk i męczeństwa, podtrzymania koleżeństwa i różnych form samopomocy. Związek odciął się od wypaczeń i błędów poprzednika. Uznał potrzebę rehabilitacji ofiar stalinowskich represji, godnego upamiętnienia losów żołnierzy AL, AK i BCh, zrównania uprawnień więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych i stalinowskich łagrów. Powstanie Związku zbiegło się w czasie z przemianami polityczno-społecznymi w Polsce.

Prezes Zarządu Głównego Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Janusz Maksymowicz, pismami z 27 lutego oraz z 21 marca 2023 roku, zwrócił się do Muzeum Niepodległości w Warszawie z prośbą o nieodpłatne użyczenie sali konferencyjnej w dniach 29 i 30 czerwca 2023 roku na obrady VIII Kongresu Związku. W odpowiedzi z dnia 20 kwietnia 2023 roku dyrekcja Muzeum wyraziła zgodę na bezpłatne użyczenie w ww. dniach następujących pomieszczeń: sali multimedialnej na obrady Kongresu Związku, wraz z nagłośnieniem i możliwością nagrania przebiegu Kongresu, sali konferencyjnej – obok sali multimedialnej – na odpoczynek dla zaproszonych gości oraz kawiarni na spożycie obiadu przez uczestników Kongresu. W dniu 29 maja 2023 roku zawarta została umowa między Związkiem a Muzeum Niepodległości, regulująca powyższe ustalenia. W dniu 20 czerwca 2023 roku w Muzeum Niepodległości gościła z roboczą wizytą grupa kombatantów z prezesem Januszem Maksymowiczem na czele, która obejrzała pomieszczenia na obrady Kongresu oraz dokonała ustaleń szczegółowych z kierownikiem Działu Edukacji Lechem Marchlewskim – koordynatorem ds. organizacji Kongresu z ramienia dyrekcji Muzeum.

W dniu 29 czerwca 2023 roku, podczas pierwszego dnia obrad Kongresu, w imieniu władz Muzeum zebranych powitała Beata Michalec – Zastępca Dyrektora Muzeum ds. Programowych.

W dalszej części wybrano prezydium Kongresu, przyjęto porządek i regulamin obrad, wybrano komisje Kongresu, wysłuchano także wystąpienia prezesa Zarządu Głównego Związku i zaproszonych gości. Wręczono również zasłużonym działaczom odznaczenia kombatanckie. Wśród odznaczonych były także: Dyrektor Beata Michalec i kierownik Muzeum Więzienia Pawiak Joanna Gierczyńska. Dyrektor Michalec, w imieniu dyrekcji Muzeum, uhonorowała medalami

pamiątkowymi prezesa Janusza Maksymowicza i pułkownika Czesława Lewandowskiego.

W dniu 30 czerwca 2023 roku, podczas drugiego dnia obrad Kongresu, delegaci udzielili absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu Związku i wybrali nowe władze. W wyniku tajnego głosowania wybrano 17-osobowy Zarząd Główny, 4-osobową Główną Komisję Rewizyjną oraz 5-osobowy Główny Sąd Koleżeński.

W czasie pierwszego posiedzenia nowo wybranego ZG na prezesa Zarządu Głównego Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych wybrano jednogłośnie powstańca warszawskiego i więźnia KL Stutthof płk. dr. Czesława Lewandowskiego.

Lech Marchlewski